

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 8

87. ÅRGANG

26. APRIL

1975

Redaksjonelt:

*LA
HENNE FÅ
NOBELS FREDSPRIS
I ÅR!*

(Side 118-119)

LA HENNE FÅ NOBELS PRIS I ÅR!

Såvidt vi vet er den 65 år gamle Moder Teresa i Calcutta foreslått til Nobels Fredspris i år. Den lille, rynkede og smilende ordenssøsteren er snart kjent verden over for det hun de siste tre år — med små midler — har klart å gjøre blant den indiske verdensbyens fattigste, dens hjemløse, flyktninger og døende. Hun er et menneske som *gjør* noe, hun er helt uten politiske forbindelser og samtidig aktuell fordi 1975 er et internasjonalt Kvinneår. Kort sagt: allerede i starten er Moder Teresa en ganske sterk kandidat.

Men hun er mer enn det:

I den bølgen av dårlige nyheter som nå daglig skyller inn over oss fra Østen — uskyldiges undergang og fortvilelse og elendighet og død — er Teresa for uendelig mange et levende tegn på at det finnes noe annet enn pessimisme å møte alt sammen med. I Calcuttas gater, ofte med en ukjent og uønsket døende på en drakjerre, har hun blitt et tegn på fred og medmenneskelighet. Og derfor vil kravet vokse seg sterkere og sterkere de neste månedene: *hedr denne enkle kvinnen nå*. Pengene er ikke det viktigste, selv om de kommer godt med i det arbeidet hun og hennes medsøstre utretter hvert døgn i Calcuttas slum og mange andre steder på kloden. Men det viktigste er at Nobelkomitéen understreker at hennes innsats nytter — og at den tjener fredens sak.

Enkel som hun selv og den måten hun lever på er, virker hennes råd til sine medarbeidere i Østens ufattelige elendighet:

«Vær gode og barmhjertige. La ingen komme til dere uten at hun eller

han går som et bedre og lykkeligere menneske. Vær levende uttrykk for Guds godhet, ha godhet i deres ansikter, godhet i deres øyne, godhet i den måten dere ler på, godhet i hver hilsen. I slummen er vi lys som stråler ut Guds godhet for de fattige. Gi barna, alle som lider og de som er ensomme litt glede. Gi dem ikke bare omsorg, gi dem også deres hjerter.»

Det er det samme når man har breidnet henne at hun har brukt så mye tid og krefter på å hjelpe de

døende. Bruk din tid på de levende, hender det at folk sier. Men da ler Moder Teresa og svarer:

«Skal de ikke få oppleve litt menneskelig kjærlighet, i det minste i et par timer?»

I en verden hvor våpenmakt, korrupsjon og hensynsløshet tilsynelatende hersker, er hennes enkle ord revolusjonære. Som når hun sier:

«Den verste sykdommen i dag er ikke spedalskhet eller tuberkulose. Det er følelsen av ikke å være ønsket, uten beskyttelse, forlatt og overgitt av alle. Det største onde i dag er mangelen på kjærlighet, den skrek-

Moder Teresa

MODER TERESA, tidligere Agnes Gonxha Bojaxhiu, ble født i Skopje i Jugoslavia den 27. august 1910. Hennes foreldre kom fra Albania, hennes far var kleshandler. Da han døde, overtok moren forretningen og underholdt familien.

Agnes gikk på en offentlig skole, senere sluttet hun seg til en katolsk forening for barn som var kjent som Marias Brorskap. På foreningens møter leste man opp brever fra jugoslaviske prester som arbeidet i India, i Bengal. Agnes bestemte seg for å bli ordenssøster og arbeide i det samme området. Hun kom i forbindelse med Loreto-søstrene, en kongregasjon som lenge hadde hatt skoler i Bengal-distriktet, særlig i Calcutta. Unge Agnes trådte inn i ordenen i søstrenes hus, Loreto Abbey i Rathfarnham i Dublin og ble som novise sendt ut for videre trening i Darjeeling i Bengal.

Hun ble utdannet og begynte, som søster Teresa, å undervise i geografi på St. Marys High School i Calcutta. Hun ble skolens leder og samtidig ansvarshavende for St. Annes Døtre, en religiøs orden av indiske piker som var knyttet til Loreto-søstrene.

Da hun var opptatt med å skaffe mat på markedene i Calcutta, kom søster Teresa i kontakt med nøden og lidelsene i Calcuttas gater på den tid den politiske deling av det indiske kontinent ble foretatt. Hun opplevde byen på et tidspunkt da vold og sult hadde fått alt til å stoppe opp, og hun så hvordan flyktninger fra Øst-Bengal flokket inn i storbyen. Ingen tok seg av dem.

Den 10. september 1946 fikk hun det hun selv omtaler som «et kall innen kallet», nemlig det å bli en ordenssøster som kunne arbeide utenfor klosterets murer på gatene i den herjede byen.

Den 8. august 1948 fikk hun tillatelse av de kirkelige myndigheter til å legge vekk Loreto-søstrenes vanlige drakt og ikle seg de fattige Bengal-kvinnenes sari. Drakten ble lavet av billig hvit bomull og hadde blå bord. Hun reiste til Patna i Bihar og fikk et intensiv-kurs i sykepleie av en amerikansk gruppe med søstre. I desember samme år vendte hun tilbake til Calcutta og bestemte seg for å begynne sitt arbeide for de fattige med å åpne skole. Hun satte noen benker under et plommetre i Motihihl-slummen og samlet noen halvnakne barn som aldri hadde

FREDS-

kelige likegyldigheten mot naboen og mot de som sitter i veikanten, de som er hjemsoekt av utsugning, ødeleggelse, fattigdom og sykdom.»

Ved å praktisere sin tro på grunnlag av dette, har Moder Teresa og de andre i den orden hun har grunnlagt, gjort mer for fredens sak enn de fleste.

Og derfor støtter vi et forslag om å gi henne årets Fredspris på det varmeste. Det har stått strid noen år nå om Nobelkomitéens avgjørelser, etter manges mening med en viss grunn.

La Moder Teresa komme som et fredens tegn.

A. R.

gått til undervisning rundt seg. Fordi hun manglet alle hjelpemidler, skrev og tegnet hun bokstavene for dem i gatens støv.

I februar 1949 ga de henne loftet i hjemmet til Gomes-familien i Creek Lane. Her sluttet den første frivillige seg til henne, en tidligere student som het Subashini Das. Da også andre tidligere studenter og unge indiske piker kom for å arbeide for de fattige, begynte dannelsen av en helt ny orden. Den 7. oktober 1950 kom Kirkens godkjennelse, ordenen ble kalt Missionaries of Charity — de som er sendt ut for å gjøre et kjærlighetsarbeide for andre. I tillegg til de vanlige løftene om fattigdom, kyskhets og lydlighet forpliktet de nye seg til «frivillig arbeide for de fattigste av de fattige».

Fra Gomes-hjemmet flyttet den nye ordenen til Lower Circular Road. Den fikk i gang skoler i de elendigste strøkene. Og bortsett fra dette arbeidet for barna, åpnet søstrene etter hvert klinikker for mødre og barn. Når fattige mennesker ble funnet døende på gaten, tok Moder Teresa dem og kjørte dem i drosje (hvis hun hadde penger til det) eller på en drakjerre. Hun forsøkte å få dem inn på sykehusene i nærheten, men måtte ofte snu fordi hospitalene alt var overfylte. Hun leiet et rom med jordgulv for å kunne passe på disse forlatte, senere fikk hun fatt på nok et værelse. Det hun kunne

gjøre for de fleste av disse ulykkelige mennesker var å gi dem en mer menneskeverdig måte å dø på.

Til slutt ble et sykehjem for pilgrimere ved Kali-tempelet stilt til hennes rådighet så hun kunne fortsette dette arbeidet. Det ble kalt Nirmal Hriday, det er bengalsk for det rene hjertet.

Unge kvinner kom flokkevis til Missionaries of Charity og den 7. oktober 1965 ble ordenen anerkjent av Vatikanet som en av Kirkens kongregasjoner. Den 25. mars 1963 hadde en mannlig gren av ordenen blitt dannet under ledelse av presten Ian Travers-Ball, en jesuitt som ønsker å bli kalt Brother Andrew.

Missionaries of Charity åpnet frie skoler, treningssentre, frie hjelpestasjoner for mor og barn, hus for spedalske, omskolerings-anstalter og hjem for døende og forlatte over hele Calcutta og i forskjellige andre steder i Bengal. I tidens løp startet grupper av søstrene lignende sentre for de fattigste av de fattige

på over femti steder i India. Det kom anmodninger om hjelp fra andre kanter av verden og idag er det søstre fra denne ordenen i arbeide i Venezuela, i Peru, Tanzania, Etiopia, Jordan, Yemen, Israel og i Australia. Andre grupper arbeider i slumstrøkene i London, New York og Roma.

I 1962 ga en institusjon som heter Mag-saysay Foundation en pris på 20 000 dollar til Moder Teresa, et beløp som ble brukt til å opprette et nytt barnehjem.

I 1971 ble pave Johannes XXIII's Fredspris overrakt Moder Teresa av pave Paul. Samme år mottok hun en pris fra Kennedy International Humanitarian Award, beløp som straks gikk til å sette igang et senter for handicappede barn i Dum Dum, i nærheten av Calcutta.

I 1973 ble Moder Teresa valgt ut blant 2000 kandidater for å motta Templeton-prisen. 85 000 dollar ble gitt til arbeidet for de fattige gjennom henne. Prisen ble gitt henne av menn fra verdens ledende religiøse samfunn.

Kardinal Mindszentys

Kristi Himmelfartsdag — som denne gang er på frigjøringsdagen 8. mai — har Oslo besøk av den ungarske frihetskjemper, kardinal Mindszenty. Kardinalen er til tross for at han ikke lever i Ungarn og til tross for at Rom har løst ham fra hans stilling som erkebiskop og primas, et nasjonalt samlingspunkt for mange ungare. Fordi han er det, og fordi han helt enestående har utholdt harde prøvelser og tortur under et diktatur, fortjener han høyaktelse og stor respekt. På en norsk frigjøringsdag er det lett å forstå og verdsette hans innsats.

På et par måter er den gamle kardinal ellers en omstridt mann. På ka-

tolsk hold ser man av og til, både her hjemme og ute, med en viss skepsis på hans person. Han har vært og er en kompromissløs mann med sterke og uredde politiske idéer, men han har ofte ikke vist at han forstår bakgrunnen for Vatikanets arbeide i dagens Øst-Europa. For ham er øyensynlig det Kirken bestreber seg på å få til ettergivenhet. For andre teller hensynet til millioner av etterlatte troende mest.

Bortsett fra dette, er det kanskje også noen steder en tendens til å gjøre ham til martyr i levende live, for troen. Men denne martyrglorie stem-

mer heller ikke helt med virkeligheten. En kjent katolsk skribent har vært inne på dette, jesuitten Mario Galli, sier for eksempel:

«Har han ikke sittet i fengsel i årevis? Har de ikke forsøkt å knekke ham med giftstoffer og psykologiske metoder? Har han ikke tappert utholdt alt dette? Var han ikke en sterk og heroisk mann, en mann som har lidd det utrolige for sin tro? Men kanskje har Mindszenty likevel blandet sammen andre interesser og trosspørsmål. Han kan bare forestille seg verden som den var tidligere. Da han ble frigitt, under Imre Nagy, er hans

En
klown

Two venner møtte hverandre på gaten, den ene hadde flammende brannsåre på begge ører.

Den andre ropte forskrekket:

— Hva er det som har skjedd?

Den skadete trakk oppgitt på skuldrene:

— Det er fordi det er Kvinneår.

??????

— Jo, kona mi slo plutselig i bordet og sa at nå kunne jeg stryke skjortene mine selv.

??????

— Jeg var jo ikke så vant med å stryke da, vet du. Mens jeg holdt på, ringte telefonen som sto like i nærheten og i forvirringen tok jeg strykejernnet og klemte inn til øret og sa hallo.

— Men kjære deg, du har jo brannsåre på begge sider?

Den andre så overbærende på sin venn før han svarte:

— Er det noe rart? Etterpå skulle jeg jo ringe til Legevakten.

ST.OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 50,— PR. AR

Hvem tar

AV PATER KALMAN

Kardinal Jozsef Mindszenty skal tilbringe tre dager i Oslo under sin skandinaviske rundreise. Han kommer til Fornebu onsdag den 7. mai kl. 10.45. På Kristi Himmelfartsdag feirer han høymessen i St. Olavs kirke. Messen skal være på latin med noen ungarske salmer. Kardinalen vil også holde sin preken på ungarsk.

Flere har reist følgende spørsmål da de hørte om planene for dette besøket:

Hvem tar vi her i Norge imot i kardinal Mindszentys person?

Svarene ble forskjellige etter ens kjennskap til situasjonen i Ungarn i etterkrigsårene, og etter den sympati eller de fordommer man har for kardinalens person og for den rolle han spilte i sitt eget land.

En ting står fast: Det er en skandale for vårt århundre at en erkebiskop og kardinal i Kirken er blitt torturert på en så brutal og umenneskelig måte.

besøk

første krav: Kirken må få tilbake all sin faste eiendom. Det var nesten en tredjedel av Ungarns jord. Et umulig krav. Men han kunne ikke tenke seg verden anderledes. Subjektivt er han en mann verd høyaktelse, men objektivt har hans tro blitt blandet sammen med jordiske ting. Derfor ser jeg ikke på ham som en martyr...»

Så langt disse motforestillinger. I forrige nummer av ST. OLAV gjenga vi kardinalens vita, på disse sider skriver pater Horvath en personlig omtale av besøket og dets betydning.

A. R.

vi imot?

HORVATH S.J.

Mindszenty er en av de lidende millioner som dessverre utgjør en god del av århundrets historie.

Tortur av et menneske for å ødelegge hans personlighet — selve menneskets verdighet — tortur på en så sadistisk måte som man lot kardinalen gjennomgå, kan ikke utløse andre reaksjoner enn sympati og medlidenhet. Og beundring når man vet at han har villet og kunne bære pineslene med en dyp tro og med kjærlighet til Gud og sitt folk.

Den sterke kardinalen er en troens mann som av kjærlighet var villig til å gi sitt liv for sin neste.

Når han så reiser verden rundt, gir han et vitnesbyrd mot alt som er umenneskelig og urettferdig. Han kan gjøre det siden han har sin lidelses-historie bak seg.

Alle som har sans for den ekte humanisme — en av de skjønneste tradisjoner vårt land har — vil med

sympati og beundring og takknemlighet ta imot kardinal Mindszenty som

en representant for århundrets store masser på urettferdighetens korsvei.

NYHETER

OPPOVER IGJEN?

PARIS — Tallet på unge teologistudenter som forbereder seg for en gjerning som katolsk prest økte forrige år for første gang på 11 år. I 1974 skrev 194 nye studenter seg inn ved de forskjellige læreanstaltene, året før var det bare 151. (I perioden 1963—73 gikk tallet på franske teologistudenter ned med 83 prosent.)

*

Josef-søstrene i Danmark har fått ny provinsialpriorinne, den 45 år gamle sr. Emma Martensen. Søstrenes danske provins teller for tiden 287 søstre.

Sr. Emma ble student i 1949, tok lærereksamen to år senere og avsluttet sin psykologisk-pedagogiske embedseksamen i 1964.

*

ROM — Det italienske fjernsynsselskapet RAI hadde nylig et program om kvinnelige diakoner. En av de som trådte frem var den 40 år gamle Licia Di Nisio som ble diakonviet i 1973 og er fast ansatt ved kirken San Giuseppe i Pescara. Hun er en av de 225 kvinner som idag arbeider i italienske sogn.

(Katolsk Orientering)

UNGARSK

Av KARIN GULLERUD-JOHANSEN O.P.

«I folkerepublikken Ungarn er religionsutøvelse tillatt. De institusjonelle forhold er sikret, og ingen skal være skadelidende på grunn av sin religiøse overbevisning.» Denne erklæring fra Janos Kadar, førstesekretær i det ungarske kommunistparti, våren 1973, gjentok bare det som står i landets grunnlov, og var dessuten tydelig valg-agn. Når man vet at slike paragrafer finnes også i andre østeuropeiske lands grunnlov uten at religionsutøvelsen blir friere av den grunn, så blir man litt skeptisk. I de fleste av disse land kan de kristne i beste fall regne med mistenkeliggjørelse og vanskeligheter, i verste fall må de være forberedt på forfølgelser. Men hvordan er forholdene egentlig i Ungarn? I to reportasjer, — den ene fra våren 1973, den andre fra høsten 1974, — prøver ICI å svare på dette spørsmålet. De opplysninger de har samlet tyder på at tilværelsen for Ungarns kristne ikke er så dramatisk som man her i Vest gjerne forestiller seg. Landet later hverken til å være en kjempemessig konsentrasjonsleir der en håndfull modige kristne trosser alle farer, eller et sosialistisk paradisi lovprist av lykkelige kristne. Virkeligheten er nok atskillig gråere, men neppe helt enkel allikevel.

Dagens situasjon må sees på bakgrunn av en nokså dyster fortid. Også Ungarn har hatt sin stalinistiske epoke med forfølgelser og åpen konflikt mellom Kirke og stat. Det var en strid der kardinal Mindszenty spilte en sentral rolle. Et års tid etter at han var blitt fengslet, kom det i stand en overenskomst mellom den ungarske stat og landets biskoper som da var skilt fra Rom, hvor man med uro så på slike avtaler. Ikke før i 1964 ble kontakten mellom pavestolen og Ungarn gjenopprettet, takket være pave Johannes' nye linje i forholdet til kommuniststyrte land. Siden da er forholdene for Ungarns seks millioner katolikker blitt stadig mer «normale», og det sies at spenningen mellom stat og Kirke er blitt merkbart mindre etter at kardinal Mindszenty forlot landet i 1971. Man har funnet en slags form for sameksistens, som Kirken riktignok stadig søker å forbedre, men som iallfall tillater den å fungere.

Man kan naturligvis diskutere om dette er den riktige linje. Mange ville foretrukket en utvetydig fordømmelse av de kommunistiske regimer, selv om det ville bety vanskeligere forhold for de kristne, kanskje brutal forfølgelse. Utsikten til martyriet kan uten tvil styrke troen og være en utfordring til å leve den fullt ut. Men man kan ikke

kreve av andre det man ikke risikerer selv, og Rom har valgt diplomatiets vei. Man synes å foretrekke en Kirke som kanskje ikke er helt fri, men som kan bevare forbindelsen med pavestolen og er anerkjent av myndighetene, fremfor en forfulgt, isolert undergrunnskirke.

FORHOLDET STAT — KIRKE

Erklæringen fra Janos Kadar om fri religionsutøvelse ble godt mottatt av Ungarns biskoper. De så i den en kritikk av fortiden og et program for fremtiden, og denne oppfatning fant støtte i de faktiske forhold.

Religionsfriheten gjelder uavkortet i kirkene, og man kan endog tillate seg å kritisere ateismen. Kirkene er meget godt besøkt, ikke bare på søndag, men også i løpet av uken. Den katolske presse er spill levende, og både månedsskriftet VIGILIA og ukeavisen UJ EMBER (Det nye menneske) går med overskudd. De later til å kunne uttale seg relativt åpent — staten øver ikke lenger noen sensur — og folk slåss om numrene. Det er nemlig papirrasjonering for alle blad og bøker som ikke forfejter marxistiske ideologier. De katolske bladenes sidetall er begrenset til fire, og opplagstallet er altfor lite til å dekke behovet — henholdsvis 13 000 og 70 000.

I forholdet mellom Rom og Ungarns myndigheter er utnevnelsen av biskoper et vanskelig punkt der man føler seg frem. Regjeringen har rett til å få se listen over de kandidater pavestolen foreslår, og i praksis har den veto-rett. Følgen er at man hittil stort sett har foretrukket foreløpige ordninger med administratorer og vikarer fremfor å utnevne biskoper med fulle rettigheter. Først i det aller siste har det skjedd en forandring på dette område. I januar i år fikk fem bispedømmer fast biskop, og samtidig ble det utnevnt tre hjelpebiskoper og en apostolisk administrator. Regjeringen godtok alle utnevnelsene, noe som blir tolket som et viktig fremskritt i forholdet mellom stat og Kirke.

Samtidig undertegnet de ungarske myndigheter en avtale som gav offisiell tillatelse til religionsundervisning i kirkene. Enda denne avtalen ikke er annet enn en offisiell godkjenning av vanlig praksis, er den viktig, for den gjør det mulig for religionslærerne ikke bare å bruke moderne undervisningsmidler, men også å la sang og bønn gå inn

GRÅVÆR

Fransk kart, brukt i ICI.

i undervisningen. Dermed er man muligvis kommet noe nærmere løsningen av nok ett vanskelig problem. Iallfall fortøner det seg slik for dem som mener det er viktigere å kunne utarbeide nye lærebøker som svarer til dagens krav, enn å få tvungen religionsundervisning som for 30 år siden. I dag regner man med at bortimot 25 prosent av barna får religionsundervisning.

I Ungarn drives fremdeles åtte høyere skoler av religiøse ordener. Lærerne, som er ordensmedlemmer, blir lønnet av staten, men skolene får ikke noe offentlig tilskudd til driften. Det får derimot landets fem katolske presteskoler og det teologiske akademi i Budapest. Prester og biskoper får også en beskjeden lønn av staten.

Kirken i Ungarn synes altså å ha en viss frihet og være sikret iallfall et minimum av eksistensmidler. Men det vil ikke si at forholdene er ideelle. Av de problemer vi allerede har nevnt, ser vi at staten griper regulerende inn på mange områder av Kirkens liv. Man må også merke seg at om religiøse aktiviteter er tillatt i kirkene, så er de ikke tillatt andre steder. Og det er forbudt å danne foreninger eller andre slags grupper, noe som gjør menighetslivet fattigere. Av det rike foreningsliv som fantes før annen verdenskrig, er det bare kirkekor og menighetsråd tilbake.

Til tross for den lovfestede religionsfrihet må en kristen være forberedt på hindringer både i utdanning og yrkesliv. Og foreldre nøler ofte med å sende sine barn til religionsundervisning. Det bringer dem selv i søkelyset, og barna risikerer å bli diskriminert.

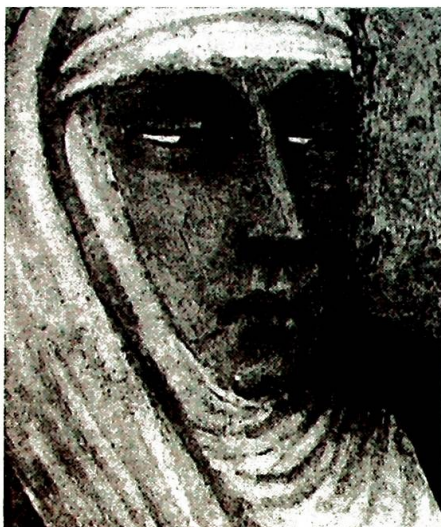
Om Kirkens situasjon i Ungarn ennå later tilbake å ønske, så mener en del katolikker at man burde arbeide mer med forholdene innen Kirken og ikke så ensidig rette oppmerksomheten mot statens holdning til Kirken. De hevder at det er galt å tolke alle de vanskeligheter Kirken møter, politisk. Kirken, som knapt er kommet ut av føydaltiden, kan selv trenge en reform. Ennå finnes det bare få og sparsomme spor av Konsilets arbeid. Messen feires riktignok på ungarsk, og liturgien er rik og variert. Især er de unge flinke til å uttrykke sin tro i ukonvensjonelle former. Men i det store og hele later Kirken i Ungarn til å holde fast på sine nedarvede tradisjoner. Men hvordan skal man få fornyet Kirken i et land der man ikke engang har fått utgitt konsildokumentene — stadig på grunn av papirrasjoneringen. Mulighetene for etterutdanning av prester og legfolk er også ytterst få, og helt til nå har barn og unge fått en religionsundervisning som langt fra er tidssvarende.

Pater Nyiri, som er professor i filosofi, mener at man først og fremst må arbeide for å få prester som virkelig kan hjelpe dagens mennesker. Prestens stilling er anerkjent i Ungarn. Det er legfolket som hver dag må velge om de vil være kristne. Redaktøren av UJ EMBER, Ferenc Magyar, kaller dagens situasjon «en storartet skole i kristendom», den må bare utnyttes bedre, sier han. Hvorfor ikke gjøre de 2 300 kirkekor om til grupper der man ikke bare synger, men også ber og diskuterer. Og menighetsrådene kunne — i Konsilets ånd — få mer ansvar. Flere ganger har han foreslått å sammenkalle et ungarsk kirkemøte, men biskopenes svar lar vente på seg.

Det later til å være en nokså utbredt oppfatning at det er i makthavernes interesse at Kirken bevarer sine tradisjonelle former og riter. De regner med at det som ennå i dag kan virke som en beskyttelse, på lengre sikt vil redusere den til en institusjon som ikke mer har noe å si menneskene. Men det er vel neppe bare derfor myndighetene er så pass forsiktige overfor Kirken. De har selv sine problemer, for den offisielle ideologi har ikke lenger noen særlig appell til de unge. Det sies at tre fjerdedeler av ungarsk ungdom stiller seg likegyldig til såvel statens ideologi som til Kirkens tro. Men i så fall er striden mellom de to langt fra avgjort. Etter marxistisk teori skulle jo kristendommen forlengst vært død i Ungarn og Kirken borte, men i stedet er den fortsatt høyst levende, og Kirken er stadig en faktor å regne med. Nå gjelder det at den klarer å utnytte det pusterom den ser ut til å ha fått.

CATERINA

I serien «Kvinner i Kirken har ST. OLAV til nå rettet oppmerksomheten mot kvinner fra vårt eget århundre, men denne gang går vi 600 år tilbake i tiden, til Caterina Benincasa, farverdatteren fra Siena, som i 1970 ble utnevnt til kirkelærer. Pave Paul VI gav som grunn at man vil vise den rolle kvinnen kan spille i Kirken og i samfunnet. Og visst er det at den ulærde Caterina spilte en stor rolle i sin samtid, så stor at eftertiden ofte har spurt seg om det kunne være sant, alt det man fortalte om henne. Men nesten viktigere enn å finne ut hva hun har hatt å si for sin samtid, er å finne ut hva hun kan ha å si for oss i dag, denne kvinnen som så utrettelig arbeidet for fred, og som er blitt kalt en «håpets apostel i en mørk tid».

sine lover, og ut fra den forvissning at alt dette altfor mirakuløse ikke bare kan ta oppmerksomheten bort fra Caterinas egentlige budskap, men at man kan komme til å putte henne bort i et hellighetens raritetskabinett uten å la seg uroe videre av henne, hun kan være kirkelærer så meget hun vil.

Den moderne kritikk har ikke ført til sikre, entydige resultater — 600 år er lang tid, og mange kilder er forsvunnet. Men om undersøkelsene ikke har endret det man mente å vite, så kan de få oss til å omgås forsiktigere med materialet og kanskje tolke det på en annen måte. Er det historisk sant at Caterina døde bare 33 år gammel, eller er det et symbol på hennes likhet med Kristus? Bar hun virkelig Kristi sårmerker på sitt legeme, eller er også stigmatene tegn på hennes Kristus-likhet? Vi vil vel aldri få vite «sannheten» hverken om dette eller om hennes ekstaser eller om de undergjerninger hun gjorde. Heller ikke vil vi få rede på om det er så at hun år

igjennom levde så å si uten mat og uten søvn. Men etter min mening er ikke det så viktig. Caterina hører ikke til de helgener som kan taes bokstavelig og efterlignes slavisk. Vil man la seg inspirere av henne, må man se på meningen med hennes liv.

LIV OG VIRKE

Caterina Benincasa ble født 25. mars 1347 som det nest siste av farvermester Jacopo Benincasas 25 barn. Alt tidlig syntes den livlige og oppvakte Caterina å ha vært noe for seg selv, og etter det som fortelles, besluttet hun allerede i seksårsalderen å leve bare for Gud og ikke gifte seg. Både dette og de andakts- og botsøvelser barnet påla seg, var vel mest lek, men det ble alvor fra den tid foreldrene begynte å se seg om etter en mann til henne. Den langvarige dragkamp mellom foreldre og datter endte med at Caterina klypte av seg håret for å demonstrere sin vilje til å følge Guds kall. Etter hvert gav foreldrene opp motstanden, og Caterina ble opp tatt i dominikanernes tredje orden. Den bestod av legfolk som ble boende i sine hjem, men i førstningen trakk Caterina seg tilbake fra sine og levde eneboerliv i tre år.

Da Gud igjen kalte henne ut av ensomheten, var hun ved sitt intense bønneliv forberedt til å ta opp den gjerning han viste henne. Til å begynne med holdt hun seg i sin familie, og påtok seg frivillig alt det groveste og tyngste arbeidet i huset. Men det var umulig å være blind for den mangfoldige nød som hersket, både i Siena og i resten av verden. Annen halvdel av det 14. århundre var en urolig og ulykkelig tid. Svartedauen like før

BENINCASA

1350 hadde herjet Europa stygt, og i Siena hadde den revet med seg tre fjerdedeler av befolkningen. Det kunne ikke annet enn prege atmosfæren, gjøre den tyngre. Til dette kom alle krigene: stadig oppblussende borgerkriger, innbitt kamp mellom de norditalienske byrepublikker, strid mellom dem og paven, som hadde forlatt Roma og søkt tilflukt i Avignon i Sør-Frankrike. I Rom rådde kaos og anarki og alle slags røverbander streifet om i landet. Og ute i Europa syntes krigen mellom England og Frankrike aldri å ville ta slutt...

I en tid med slik uro, en tid da både samfunnet og Kirken kjenner store omveltninger, er det ikke rart at folk blir grepet av angst. Man lider for meget og for ofte, det er ikke lenger mulig å skjelne sant fra løgn, godt fra ondt, eller å holde fast ved det man mener er riktig, så alene kjenner man seg. Da er klartseende mennesker en kostbar ting, og snart bredte ryktet om Caterina seg. Det ville vite at hun ikke bare var en barmhjertig søster som hjalp fattige og pleide syke, men fremfor alt at hun var en god rådgiver i åndelige saker og hadde en enestående evne til å stifte fred, selv mellom de bitreste fiender. Den unge piken viste seg å være en sikker menneskekjenner, fast og likevektig, og om ikke lenge var hun en av de åndelige veiledere folk i tiden lyttet mest til. Det som virket sterkest ved henne, var at det hun sa ikke kom bare fra henne selv. Hun var en av dem som lever så nær Gud at de ser verden med hans blikk, vil det han vil. Caterinas bestemte og berømte «Jeg vil» er et uttrykk for det.

Efter at dominikanerordenen i 1374 offisielt hadde godkjent Caterinas

virksomhet, ble den enda mer utstrakt. Fra å være rådvillige småfolks rådgiver, blir hun rådgiver for teologer, ja, for paven selv. Hun griper inn i det offentlige liv, både i Kirken og i de italienske bystater. Hun arbeider utrettelig og uten frykt, krever at presteskaper skal forbedre sitt liv og kjemper for fred. Det er utallige brev hun sender til forskjellige makthavere, til geistlige og paven. Caterina er også efterspurt som predikant, og i hennes følge er det alltid tre prester som skal ta imot skriftemål fra dem hun omvender ved sin forkynnelse. Caterinas virke som fredsforhandler fører henne helt til paven i Avignon, men der mislykkes hun og konsentrerer seg fra nå av om det som hun synes er hovedsaken: å få paven til å vende tilbake til Roma og å reformere Kirken.

Hun har den glede å se paven slutte fred med sin erkefiende og slå seg ned i Roma, men allerede året etter er Kirkens splittelse et faktum. En gruppe kardinaler har valgt en motpave. Caterina må føle det som hun har lidd nederlag i det som for henne var viktigst av alt. Hennes endeløse strev har båret så liten frukt, og nå er hun helt utslitt, døden nær. Hun er heller ikke i stand til å se klart lenger. Denne siste ulykken, er ikke den en følge også av hennes egen synd og svikt? Hun sier ikke lenger «Jeg vil», men «Jeg har syndet, Herre, ha miskunn med meg». Noen måneder senere, 29. april 1380, døde hun i Roma, omgitt av sin trofaste disippelflokk som hadde fulgt henne overalt de siste ti årene.

Man kan strides om Caterinas politiske og kirkehistoriske betydning,

om hennes åndelige innflytelse har det aldri stått strid. Også vi kan ha mangt å lære av henne, denne merkelige kvinnen fra en fjern fortid. Og gjør vi den innsats som kreves for å bli kjent med henne og hennes skrifter, da vil vi få se at hun kommer oss forunderlig nær.

I hverdagen kan vi la oss inspirere av hennes utrettelige arbeid for en sak som kunne synes håpløs. Overfor teologenes debatt om horisontal og vertikal kristendom kan vi glede oss over Caterinas ord at det å elske Gud og å elske nesten er ett og det samme. Vår tid lengter etter frihet og glede —Caterina eide begge deler i rikt mål, den frihet og glede som utspringer av Kristi kors. Hennes lære er ikke noe annet enn det kristne budskap, men uttrykt så personlig som bare den kan gjøre som lever det til ytterste konsekvens. Og det er her Caterina har mest å si oss. Hun selv er et menneske som i ett og alt var Guds verk. Hun sa ja da Gud kalte henne, hun lot seg forvandle av ham gjennom et liv i bønn og bot, i kamp mot fristelser, i vanskeligheter og strid. Hennes rastløse virksomhet var ikke bare hennes, den var først og fremst Guds verk. Hun visste å lytte til Gud, la seg inspirere av hans Ånd og ikke handle eller tale uten på hans ordre og slik han ville. Alt hun var og alt hun visste, var gitt henne av Gud, men samtidig var det fullt ut hennes eget. Caterina levde det ordet i evangeliet som vi til vår egen ulykke oftest instinktivt verger oss mot: «Den som setter livet til for min skyld, han skal frelse det.» Caterina prøvde dette vågestykket.

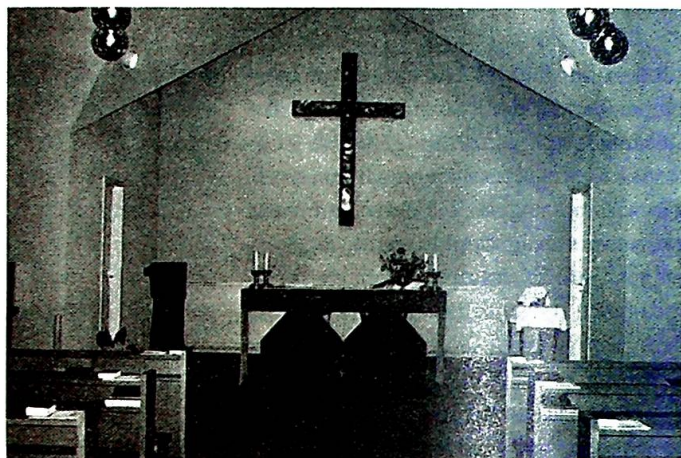
Karin Gullerud-Johansen O. P.

Nytt kapell i Vor Frue Villa

Ved Ullernchausséen i nærheten av Radiumhospitalet ligger en stor trebygning, med et murhus som tilbygg. Noen egentlig arkitektonisk skjønnhet er Vor Frue Villa ikke, men et godt hus å bo i for de St. Josephsøstre som her driver et utmerket barnehjem. I den modernisering som Vor Frue Villa har gjennomgått i de siste år, har husets gamle kapell fått en helt ny skikkelse. Søstrene har fått et vakkert og verdig kirkerom, som de nå håper vil få stadig større besøk av katolikker og andre kirkesøkende både fra Oslo og Ullern-området, til messen om søndagene — kl. 9 — og ellers til andakt og tilbedelse uken igjennom.

Det er arkitekt Haakon Sverre som har æren av å ha utformet et vakkert og stilrent kirkerom, og kunstmaleren Finn Christensen har bidratt med en meget vellykket kunstnerisk utsmykking av kapellets kor og vinduer.

Tirsdag den 8. april foretok biskop Gran nyinnvielsen av kapellet, der han i åpningstalen minnet om at grunnstenen til huset ble lagt for 85 år siden. Det ble oppført ved hjelp av tømmer fra den nyss nedrevne trevilla, som til da hadde utgjort en stor del av Vor Frue Hospital. Ti år senere ble kapellet innredet og utstyrt med vakre gaver og vigslet av biskop Fallize. Det er dette kapell som nå er oppstått i totalt fornyet skikkelse. Noen vil kanskje savne det

gamle, men de fleste vil nok glede seg over den fornyelse som har ført til et så vakkert og verdig resultat.

Vigsels-seremonien ble så foretatt av biskopen, assistert av pater Thorn, som er kapellan ved Vor Frue Villa. Et stort antall St. Josephsøstre, med provinsialforstanderinnen, søster Andrea Kampshoff i spissen — samt dominikanersøster Mary Reginald, som er døpt i det gamle kapell — overvar høytideligheten, og messen, som fulgte etter innvielsen av det gamle, men nå helt fornyede gudshus.

F. T.

Situasjonen i Tsjekkoslovakia

PRAHA — ROM — Erkebiskop Agostino Casaroli har avsluttet sitt tredje besøk i Tsjekkoslovakia. Casaroli, som er en viktig mann i Vatikanets forhandlinger i Øst-Europa, traff under sitt besøk utenriksminister Shnoupek og sjefen for det statlige byrå for kirkesaker, Hruza. Partioorganet Rude Pravo betegnet samtalen som «et viktig skritt mot en forbedring av forbindelsene» og «mot en fullstendig normalisering av forholdet mellom Tsjekkoslovakia og Vatikanet». Ifølge Vatikanet Radio skrev også avisen at drøftelsene hadde vært ført «åpent og realistisk» og at man hadde besluttet at samtalen skal fortsette.

Vatikanet Radio konstaterte at ver-

denspressen hadde vist stor interesse for erkebiskopens reise og at Casaroli selv hadde nevnt dette under en mottagelse i Praha for høyere tsjekkosllovakiske tjenestemenn. «Forholdene mellom Rom og den sosialistiske verden er et av de spørsmål som opinionen i verden er opptatt av,» sa han. Han la til at den katolske kirke var villig til samarbeide forutsatt at dette ikke bare skjedde i den katolske kirkes, men i hele det tsjekkosllovakiske samfunnets interesse.

Samtidig med disse positive signaler fra selve møtet, tegner katolske nyhetsmedia et overveiende dystert bilde av Kirkens situasjon i landet. Av 12 bispedømmet er det ikke biskoper i 10.

(To steder i disse ubesatte embeder er det apostoliske administratorer, utsendt av Rom.) Av de 4000 katolske prester i Tsjekkoslovakia, hindres hver åttende i å gjøre sitt arbeide. Et stort antall ordenssøstre er drevet vekk fra sine ordenshus, noen av dem er akkurat som i 50-årene plassert i «konsentrasjonsklostre». Så sent som den 11. februar i år sendte kulturministeriets kirkebyrå i Praha ut forbud mot at ordenssøstre tar utdannelse ved de statlige sykepleierskoler. Dette rammet blant annet 21 søstre som tilhører Vincent de Paul-ordenen og Karl Borromeus-ordenen. Videre er de stengsler som myndighetene legger i veien for katolsk religionsundervisning praktisk talt uoverkommelige.

Notisblokken

Av H. Roos S. J.

Det hellige år består ikke alene i, at vi valfarter til Rom, hvis vi har råd til det. Ennå viktigere er, at vi i vårt liv virkeliggjør dets formål: fornyelse og forsoning. Og man tør vel si, at fornyelse og forsoning er den egentlige mening med det hellige år. Alt annet uten det er spilt melk.

Hva fornyelsen er, vet vi så noenlunde. Vi skal vende tilbake til kildene, til den dåpspakt som Gud har sluttet med oss og senere hen bekreftet ved vor firmelse og motakelse av sakramentene. Hvis disse kilder er blitt grumset, skal de renses. Hvis de er tilstoppet, skal forhindringene fjernes, så at vårt liv atter kan bli et kildespring til det evige liv. Det vil si, at Helligånden kan virke i oss.

Men hva forstås ved forsoning? Det er straks vanskeligere. På forhånd vet vi alle så noenlunde, hva dette ord innebærer. Men skal vi forklare det nærmere, blir vi straks tøvende og usikre. Ordet og begrepet «forsoning» har to sider: den ene har noe å gjøre med Gud, den annen med våre medmennesker. Vi, som var syndere, er ved Kristi død forsonet med Gud. Og Gud er stadig rede til å tilgi oss våre daglige synder, når vi i anger og bot henvender oss til ham i tilgivelsens sakramente.

Men forsoningen har også noe

i gjøre med våre medmennesker. Forsoning er en fremgangsmåte, som ved forhandling, resonnement eller påvirkning fjerner uvennskap eller uoverensstemmelse mellom to parter. Forsoning i denne betydning er identisk med «å inngå forlik». Vi har hatt et konkret eksempel desangående i den seneste tid. Det var en dyptgående uoverensstemmelse mellom Hans Küng, professor i teologi i Tübingen, og Troskongregationen i Rom angående visse teologiske problemer. Den vest-tyske bispekonferanses formann, Kardinal Döpfner, har gjort sin innflytelse gjeldende, så at det kom til et forlik. Dermed er saken foreløpig brakt ut av verden. Forsoningen forutsetter altså alltid to parter, som er uvenner eller i strid med hinannen. Forsoningen er mere enn tilgivelse. Jeg kan tilgi en annen en urett, som han har tilføyet meg. Men dermed er ikke sagt, at den annen aksepterer denne tilgivelse. Kanskje vedblir han å være uvennlig stemt mot meg. Forsoningen derimot forutsetter en fjernelse av stridspunktet fra begge sider, en gjenopprettelse av den tilstand, som besto før striden begynte. Der til kreves i regelen en megler. Uoverensstemmelsen fjernes ikke ved at man slår en strek over det gamle og lar det gå i glemmeboken. Og skal denne megling lykkes, er

det en vanskelig oppgave — som visse begivenheter i den siste tid har vist oss.

Det påhviler ikke bare paven, biskoppene og prestene, men alle døpte å være meglere i dagens stridigheter. Og vi lever i en tid, hvor disse stridigheter og uoverensstemmelser stadig økes. Mere enn noensinne trenger vi derfor til meglere. Og jeg tenker her ikke i første rekke på de offisielle meglere, som Kirken og samfunnet stiller til disposisjon. Jeg tenker på den menneskelige megler. Av denne menneskelige og private megler kreves meget. For ofte kommer han eller hun til å sitte mellom to stoler. Men kanskje er det for meget å forlange, at vi skal være meglere, når det dreier seg om å fjerne uvennskap og strid. La oss da i det minste være forsonlige mennesker. Der er mennesker, som er lette å forsone, når de selv er blitt krenket. Og der er mennesker, som er tilbøyelige til å forsone andre ved deres godhet og velvilje. Kan man ikke si, at vi trenger til slike mennesker i en verden, som blir mere og mere kynisk og avstumpet. Vi trenger til mennesker, der også kan sette seg inn i «den annen part», det vil si: mennesker, som nettopp ikke er «partiske». Vi kristne burde i dag bl. a. evangelisere, dvs. forkynne det glade budskap til andre ved å være forsonlige mennesker. (Fra «Katolsk Orientering»)

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

23. til 30. august 1975

8 dages flyreise med full pensjon.

Pris: Kastrup/Lourdes tur-retur, hotell «Madonna»
d.kr. 1650.—

Særpris for syge og handicappede på «Accueil N-D»
d.kr. 1175.—

Valfartsprest: Pater G. GOMMANS C.M.
Læge, sygeplejersker, samarititter medfølger.
Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, DK 2900 Hellerup

Neste
nummer
kommer
10. mai

ST. GUDMUNDS LEGAT

Søknad om (begrenset) støtte til utdanning av katolsk ungdom sendes Dominikanerne v/prioren, Neuberggaten 15, Oslo 3, innen 1. juni.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i>	lörd.: 19.00 sønd.: 9.30	19.00 9.30	— 11.00
Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00 18.30	11.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587			9.30
ÅRENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00 19.00
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195			
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255			11.00
LILLEHAMMER, <i>Mariakirken</i> , Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lörd.: 18.00 sønd.: 10.00		
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35		8.30 19.00	10.45 9.30
Eikeli kirke			9.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.30 9.30	10.45 10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2		8.45 19.00	11.00 —
Biskopen og prestegården, tlf. 21 214			
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604		19.30	11.00
<i>St. Elisabethsøstre</i> , Mellomvn. 47, tlf. 81 487		8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII)		19.00 8.00	11.00 11.00
<i>St. Elisabeth Institutt</i> , tlf. 11 392)			
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30
NARVIK: <i>Den svenske sjomannskirke</i> , Prestebolig: Einervegen 7. Tlf. 41 634			11.00
SELFORS: <i>Vår Frelses kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072			11.00

Under påskevalfarten

Titusener av katolikker fra alle verdens kanter var i Rom i påsken i år. En gruppe pilgrim�er fikk gitt pave Paul dette lille lammet da han fra balkongen på Peterskirken skulle gi sin tradisjonelle velsignelse til byen og verden.

Vi takker de av våre abonnenter som har betalt kon-tingenten, og ber samtidig dem som ennå ikke har betalt om vennligst å gjøre det nå, da sparer dere bladet for ekstra utgifter til porto og girokort. **NB!** Giro nr. 20 46 48. — Med vennlig hilsen

ST. OLAV'S TIDSSKRIFT

Akersvn. 5 — Oslo 1

Det går også en vei nordover

Av Odd Winckler

Vi feirer atter et hellig år og i den anledning vil mange katolikker fra hele verden dra på pilegrimsferd til Rom. Kirken har alltid betraktet pilegrimsreiser eller valfarter som meget rosverdige når de skjer på den måte som kirken forlanger det. Det vil si at man ikke dermed forsømmer kalls- eller standsplikter, men har en ren hensikt og god mening; at man tilbringer reisen frem og tilbake med fromme andaktsøvelser, samt at man på valfartsstedet ber og såvidt mulig mottar de hellige sakramenter.

Det er sikkert mange her i Norge som gjerne ville reise til Rom, men som ikke har anledning til det. Det er derfor riktig å minne om at det også går en vei nordover. Kanskje kunne denne passe for de som ikke kan komme til Rom i år. Vi har også her i Norge et valfartssted, nemlig Stiklestad i Nord-Trøndelag.

Til Stiklestad hvor helgenkongen Olav Haraldsson falt i 1030 og til domkirken i Trondheim hvor hans lik ble plasert på alteret, valfartet ikke bare nordmenn, men også katolikker fra de nærmeste naboland i flere hundre år.

På grunn av de mirakler som fant sted ved Olav den Helliges lik alle-

rede kort tid etter hans død og som ble bekreftet bl. a. av biskop Grimkjel, begynte de første valfarter og offisielle gudstjenester til ære for Hellig Olav under hans sønns Magnus den Godes kongedømme 1035—1047. Beretningene om at mange ble helbredet for sine sykdommer under disse valfarter bevirket at pilegrimsskarene økte fra år til år. Ved reformasjonens innførelse i Norge 1537 hørte disse valfarter opp.

En tid etter at den katolske kirke igjen fikk tillatelse til å gjenoppta sin virksomhet i Norge i 1843 ble skikken med valfart til Stiklestad også gjenopptatt og foregår nå hvert år.

Fra enkelte hold er det blitt hevdet at valfarter til hellige steder og prosessjoner ikke passer inn i det 20. århundres kristendom. Til det er å svare at en slik oppfatning ikke kan være riktig. Det er noe som til alle tider har vært forbundet med gudsyndelsen og som vi bør fortsette med.

Vi leser i bibelen at Moses og hans søster hadde sin bønnegang i ørkenen; israelittene med Josva i spissen dro syv ganger rundt Jerikos murer; David holdt prosesjon da han bød folket hente Guds ark og Salomo da folkets eldste og høvdinger bar paktens ark

inn i templet. Vi må også minnes Jesu høytidelige inntog i Jerusalem på palmesøndag.

Det er også blitt hevdet at kong Olav Haraldsson under sin regjeringsperiode ikke alltid benyttet seg av midler som kunne sies å være i pakt med Kristi sinnelag ved innførelsen av kristendommen i Norge og heller

(Forts. neste side.)

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	} Oslo
Lunden kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Olavs kirke	} Arendal
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	} Bergen
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Trondheim
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	
St. Franciskusøstrenes Moderhus	} Tønsberg
Øyeblikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	} Tønsberg
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	} Hønefoss
St. Mikals Kirke	
St. Mikals prestegård	} Lillestrøm
St. Theresia Hosp.	
St. Franciskus Hosp.	} Tromsø
St. Magnus Kirke	
St. Magns presteg.	
St. Elisabeths Hosp.	} Trondheim
Vår Frue Kirke	
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	} Tønsberg
Bispegården	
St. Olavs Kirke	
St. Olavs Prestegård	
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

NYE BØKER

Kardinal Mindszenty: Erinnerungen — tysk, Memoirs — engelsk

Finn Thorn: Sigrid Undset: Kristentro og kirkesyn

St. Teresa of Avilla: The Interior Castle

The Mystical Doctrine of St. John of the Cross

Robert Southwell: Spiritual Exercises and Devotions

I gjen på lager:

Early Fathers from the Philokalia

Writings from the Philokalia

Stort utvalg av nye gregorianske plater til rimelige priser, god kvalitet

Og vi har presangene til konfirmantene:

Kors, krusifikser i tre, bronse, messing, metall, keramikk, — medaljonger, ikoner, plater og bøker.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersvn. 5, Oslo 1 - Tlf. 20 72 48

Åpent 9—16, lørdager 9—14

Det går også en vei nordover...

(Forts. fra forrige side.)

ikke når det gjaldt å få gjennomført sine politiske målsetninger. Han kunne derfor ikke regnes for å være en hellig mann.

Til dette er å bemerke at Olav, da han kom tilbake fra landflyktigheten i Gardarrike hadde et helt annet sinnelag, enn han hadde mens han var regjerende konge i Norge. Da han var i utlendighet, berøvet sin makt og sin trone, satte han seg grundig inn i den kristne tros mysterier og begynte å praktisere sin tro med stor inderlighet. Et tydelig bevis for dette har vi i beretningen om at han ikke ville ha i sin hær 500 hedninger som nektet å la seg døpe, da han dro gjennom Sverige på vei til Stiklestad. Før slaget stilte han også penger til rådighet for prestene, slik at de kunne be for sjelene til de av fiendehæren som kom til å falle i slaget.

Så vi bør gå aktivt inn for at så mange katolikker som mulig fortsetter eller helst øker sin deltagelse i festlighetene til Olav den Helliges minne.

Som innledning til festlighetene i 1975 skal det være en samling på Sund Folkehøyskole, Innerøy i dagene fredag 25. og lørdag 26. juli. Selve valfarten til Stiklestad finner sted søndag 27. juli 1975.

Nærmere enkeltheter og opplysninger vil bli kunngjort senere.

Odd Winckler
Trondheim.

FREDRIKSTAD

EDVARDSEN & NORHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

BERGEN

Peter M.

KOLDERUP

Strandgaten 60

Glass - Porselen - Stentøy

Mange års blodig krig i Sydøst-Asia går mot slutten når dette skrives. Kamboja er overgitt og Saigon-regjeringens hovedstad isoleres langsomt og sikkert. Avisene snakker om sammenbrud og katastrofe og har naturligvis rett, blant annet går millioner av mennesker en hard og usikker fremtid i møte under et folkedemokratisk styre.

På den annen side stopper endelig de vanvittige, brutale og meningsløse krigshandlingene. Den langvarige striden har ofte rammet forsvarsløse som på dette bildet, kvinner og barn.

La oss be for deres fred og deres fremtid!

BERGEN

1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S
Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utetysforretning
TORNØEGARDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM
Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk
Tlf. 99 016 Bergen
Solheimgt. 25

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjøll»

NYGARDSGT. 19

FORSIKRINGSAKTIESELSKAPET **VESTA** LIVSFORSIKRINGSSELSKAPET **HYGEA**

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

HAMAR

Årsberetning for 1974 fra St. Torfinns menighet

Året 1974 har for St. Torfinns menighet vært preget av to begivenheter: Den nye prestegård ble tatt i bruk, samtidig som menigheten feiret sitt femtiårsjubileum — med store oppslag i lokalpressen.

Tidens særpreget: Møtetretthet og sviktende aktivitet og interesse innen alle samfunnsgrupper er fortsatt merkbar også innen St. Torfinns menighet. Kirkesøkningen er meget ujevn, og av de forskjellige tiltak utenom gudstjenestene, er det bare de helt spesielle arrangement som samler større oppslutning.

Fire sammenkomster i årets løp fikk svært varierende besøk. To familietreff, begge med titelen «Fellesskapets dag», der også barna var med, samlet bare 30—35 deltagere. Jubileumsfesten og prestegårdsinnvielsen, der både vår biskop Gran og Alex Johnson deltok, hadde derimot fullt hus, ca. 90.

Juletreffesten i Meieriets sal hadde også godt besøk i fjor. Menighetsrådet er nå spent på om det nye tiltak med å holde «åpent hus» i prestegården en gang hver måned, vil kunne bidra til å øke aktiviteten.

Menighetsrådet har i årets løp hatt åtte møter og behandlet i alt 46 saker. Ved tre anledninger har vi vært representert på Mariaholm: To ganger ved «menighetsråds-konferanser» (i april og november) og en gang (i pinsen) ved pastormøte om konfirmantundervisningen.

Av viktigere saker i årets løp kan nevnes fullførelsen av prestegårdsbygget, der vår byggekomité, ledet av lektor Fossum, gjorde en god jobb. Vår gavebrevaksjon for nybygget ga et tilfredsstillende resultat, vel 8000 kroner. Det må her gis en blomst til våre søstre for en håndarbeidsutlodning, som innbragte ialt 5 235 kroner. Aktuelt for øyeblikket er en malerisaksjon for å skaffe midler til innredning av underetasjen.

Den viktigste oppgave for vårt menighetsråd i 1975 skulle gi seg selv: En riktig utnyttelse av vårt rommelige og stilfulle prestegårdsbygg til en økning av aktiviteten innen menigheten — ikke minst når det gjelder ungdommens innsats, heter det i årsberetningen.

*Det er
ikke
meningen
at
De skal
være enig
i alt.*

Hilsen red.

MARIAFORENINGEN, OSLO

Søndag 11. mai: RETRETT på Vor Frue Villa, Ullernchauséen 52, fra kl. 10.15—16.30.

Leder: Pater Arno O.F.M.

Kolsåsbanen fra Nationaltheatret kl. 9.10 eller 9.40. Meldes i tlf. 20 27 35 innen onsdag 7. mai.

Alle interesserte damer er velkomne.

Mariaforeningens møte 7. mai bortfaller.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Byggevarer - Belegg - Ovner

Verktøy - Fliser - Linoleum

Tapeter - Farvehandelvarer

Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. AS

Haakon VII's gt. 1, Oslo

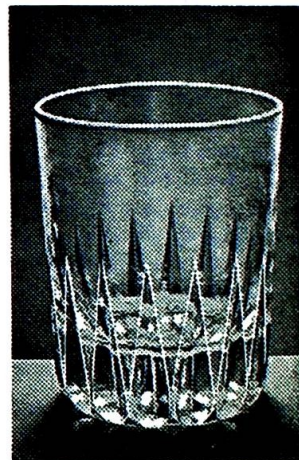
Sentralbord 41 77 30

OSLO

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Pactofino“

Laget av tindrende klart glass.

Lekker i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass..
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER

Jens J. Andersen
TØYENGT 2, Oslo

Neste nummer er Pinse-nummer

FRIHETENS FANTOM

Luis Bunuel fyller i år 75 år, men til tross for sin høye alder er han fremdeles aktiv og skapende. Hans siste film, *Frihetens fantom* (*Le fantôme de la liberté*) ligger håndverksmessig sett helt på høyde med det beste han har laget. Dessuten er hans midler og materielle forhold nå meget gode; og av skuespillere kan han tydeligvis få omtrent det han peker på, dét er *Frihetens fantom* et bevis på med sin lange rekke av skuespillere som hører til kremen innen fransk filmverden.

Å snakke om handling i forbindelse med denne surrealismens mester er i seg selv absurd. I *Frihetens fantom* finnes det allikevel en slags tråd, en fortellermåte som Bunuel, såvidt meg bekjent, ikke har benyttet seg av tidligere. Han knytter filmen sammen ved hjelp av en slags stafettmetode hvor en biperson i én episode bærer «handlingen» videre til neste episode hvor så en ny biperson overtar stafetten til neste episode osv. Dette gjør at det blir en slags enhetlighet i filmen som Bunuel aldri tidligere har lagt seg etter. Hans forhold til surrealismen som uttrykksform er også en del endret. Hans innfall og absurde innslag brøt tidligere inn i den «virkelige» verden på en måte som gjorde at man aldri helt var klar over hvor man befant seg. I *Frihetens fantom* er de surrealistiske innslagene mere innpakket. Bunuel sier nokså tydelig fra om når vi har med en drøm å gjøre eller når det dreier seg om et flashback, slik at tilskueren er forberedt på det som skal komme.

Filmens tittel er det verdt å merke seg og tenke litt over. «Fantôme» på fransk betyr først og fremst et gjenferd, et spøkelse, dernest et skinn av noe, en hildring. Nå opptrer det minst ett ekte spøkelse i filmen, og den rammes inn av en stemme som roper frihetens pris, et slags gjenferd med andre ord, så den saken er forsåvidt grei, vi har med frihetens spøkelse å gjøre. Frihetens motstandere er også klart definerte. Det er de gamle,

tradisjonelle: Arméen, Kirken og Borgerskapet, den uhellige treenighet, autoritetene som undertrykker og kuer friheten. Snerten i angrepet mot disse samfunnsmakter er allikevel borte. Bunuels forrige film, *Le charme discret de la bourgeoisie*, hadde en klar brodd mot borgerskapet som både viste god kjennskap til borgerskapets konvensjoner og et innbitt hat til dem. Før der igjen tok han for seg kirken i *La voie lactée* som aldri ble vist her i landet, ikke uten grunn. Men i *Frihetens fantom* er mye av brodden borte.

Enda svakere blir «budskapet» når man forsøker å forstå hva slags frihet det er tale om. Det er ikke den minste antydning til at det skulle dreie seg om sosial frihet, om frihet i samfunnet. Bunuel er merkelig lite interessert i den formen for frihet. Det som opptar ham

er frihet for de mer obskure kreftene i mennesket, og da særlig de seksuelle drivkrefter. Ikke minst er blodskam et stadig tilbakevendende tema i denne filmen. Dermed blir frihetsbegrepet underlig snevert og individualisert, og man lurar på om ikke Bunuels frihet ikke er en skinnfrihet, et skinn av frihet.

Til tross for sin håndverksmessige dyktighet er *Frihetens fantom* på mange måter ikke så lite av en skuffelse. Bunuels gamle galle og spydighet er ikke lenger hva den var, tydeligvis, til tross for at man ikke skal se bort fra at filmen inneholder en del episoder som i og for seg er fornøyelige nok. Men det verste er vel at hans anliggende virker så fjernt og så lite engasjerende at man spør seg selv hvordan det er mulig å sette inn så mye for så lite.

P. H.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Medredaktør: Karin Gullerud-Johansen O.P.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 95 18.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 50 pr. år. Kr. 25 pr. ½ år. Utlandet kr. 60.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.